

Fästingsäsongen har börjat och bland hundägare pratas det just nu mycket om fästingar, fästingförebyggande medel och fästingburna sjukdomar. Vi skall därför behandla detta i den första veterinärspalten i Värnamo Nyheter. Vi har sedan för avsikt att återkomma med svar på läsarnas frågor och aktuell veterinär information varannan vecka.

Fästingar.

I Sverige finns det en art av fästing och vi finner den krypande på oss och på våra husdjur. Fästingen suger blod både som nymf och som fullvuxen. I buskig och fuktig terräng trivs den bra och lokalt kan det finnas massor. När hunden (eller katten) kommer i närheten av det ställe där fästingen krupit upp, så släpper den sig ner på djuret. Efter att ha krupit runt i pälsen så hittar fästingen ett lämpligt ställe att suga blod. Ofta i huvud- halsregionen men de kan hanma nästan var som helst på kroppen. Fästingen har ett taggigt sugorgan som är en del av munnen. Sugorganet sticker fästingen ner i huden och sprutar in ett ämne som dels minskar känslan just där och dels cementerar fast fästingen i huden. Efter att ha suttit fast ett dygn eller två så börjar fästingen suga blod. Medan den suger blod så sprutar den också in sin saliv i huden och denna saliv kan innehålla smitta som djuret eller människan kan bli sjuk av. Man ser fästingar av olika storlek och olika färg. Skillnaderna beror på vilket kön fästingen har och om den är vuxen eller bara en nymf.

Fästingburna sjukdomar.

De smittor som sprids via fästingar till våra hundar är Borelios och Ehrlichios. Bägge sjukdomarna kan ge allvarliga problem som blodbrist, feber, ledinflammationer, rörelsestörningar, mm. Ledinflammationer och nedsatt prestationsförmåga / trötthet är de vanligaste symtomen och varje säsong får vi in ett ganska stort antal hundar som drabbats av fästingburna sjukdomar. I en del fall får hunden mycket påtagliga symtom med hög feber och vinglighet. I andra fall märker man inte av den akuta fasen utan tycker att hunden blivit trött och orkar inte alls så mycket som han brukar.

För att ta reda på om hunden drabbats av en fästingburen sjukdom så tar vi ett blodprov och skickar in för att se om hundens immunförsvar har bildat antikroppar mot Borelia eller Ehrlichia. När det gäller Ehrlichia så kan man ibland se själva bakterien i blodet när hunden nyligen blivit smittad. Det tar ett par veckor för immunförsvaret att hinna bilda antikroppar. Har hunden antikroppar så har den varit utsatt för smitta men det är inte alldeles säkert att den har blivit sjuk av detta. Vi vet inte heller riktigt hur länge antikropparna finns kvar. Därför kan vi inte med blodprov avgöra om en hund blivit av med bakterierna efter en behandling. På hundar kan man inte som på människa dra några slutsatser av om det blivit röda områden runt ett fästingbett. Behandling sätts in om hunden har symtom som gör att vi har en misstanke på att hunden drabbats av en fästingburen sjukdom. Ofta tar vi blodprov för att se om man kan se bakterierna i akutfasen eller om hunden hunnit bilda några antikroppar mot Borelia eller Ehrlichia. Bägge bakterierna har smittat fästingar i vårt område.

Förebygga

Fästingburna sjukdomar kan vara mycket allvarliga för både våra hundar och för oss själva. Det finns alltså anledning att försöka förhindra att hundarna drabbas av sjukdomen men också att vi får fästingbett av fästingar som hunden eller katten haft med sig in. Det enda sättet att förhindra detta är att behandla hunden och katten med förebyggande medel. Detta känns naturligtvis mest angeläget om hunden eller katten rör sig i områden med mycket fästingar. Får din hund eller katt i stort sett aldrig några fästingar på sig så är det heller inte intressant att använda fästingförebyggande medel.

På marknaden finns det tre olika medel som visat sig verksamma. Frontline spot-on® kan användas både till hund och katt och är receptfritt på apoteken. Exspot spot-on® har också, i

år, blivit receptfritt, men kan bara användas till hund. Bägge medlen har likartad effekt men en del hundar fungerar bättre på det ena och en del på det andra. Det tycks som om Exspot® har en avvisande effekt som gör att fästingarna inte gärna kryper på behandlade hundar. Bägge dessa medel säljs i ampuller vars innehåll man droppar på huden mellan skulderbladen på hunden. Vi har haft några få hundar som blivit irriterade i huden av medlen men det är inte vanligt med biverkningar.

Det tredje medlet är det senaste tillskottet och är receptbelagt. Förra året introducerades Scalibor®, ett halsband som man sätter på hunden och som skall sitta på hela säsongen. Det innehåller ett medel liknande de andra två, men det utsöndras lite åt gången från halsbandet. Effekten tycks mycket bra och hittills har vi inte sett några biverkningar. Scalibor® har liksom Exspot® en avvisande effekt på fästingarna.

Alla tre medlen är nervgift för fästingar. Kommer fästingen på hunden så får den medlet på sig och dör inom ett till två dygn.

Frontline® och Exspot® behöver man ha på ungefär var fjärde vecka medan Scalibor® (halsbandet) har enligt tillverkaren effekt i fem till sex månader.